

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Προπληρωτία, ἐν Κλίρω Φρ. 20.

Ἐν τῇ λοιπῇ Αἰγύπτῳ καὶ

τῇ Ἀλλοδαπῇ . . . Φρ. 25.

ΚΕΚΡΟΥΨ

Διευθυντῆς καὶ Ἐκδότης

Γ. Γ. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ.

Διεύθυνσις

Journal Grec Cecrops, Caïre.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ
ΙΣΟΤΗΤΟΣ

ὑπὸ τοῦ δικηγόρου

Ε. ΓΑΥΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Η.

(Συνέχεια.)

Ἡ ἰδέα τῆς ἰδιοκτησίας παρήχθη λίαν πιθανῶς ὑπὸ τοῦ πρώτου δυνήθεντος νὰ περιφράξῃ ἐν μέρος γῆς καὶ εἰπόντος « τοῦτο ἐστὶν ἐμόν. » Ὅθεν ἐκ πρώτης ἀφετηρίας καὶ ἀπολύτως ἐξεταζομένη ἡ ἰδέα αὕτη δὲν φαίνεται φυσική. Καὶ τῶ ὄντι ἡ γῆ (κοινὴ τῶν πάντων γεννέτετρα καὶ τάφος) δὲν πρέπει νὰ ἦναι ἀποκλειστικὸν κτῆμα οὐδενός, ὡς οὔτε ἡ βροχὴ καὶ ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου, αἵτινες τὴν γονιμοποιοῦσι. Καὶ εἰς τὴν ἀρχαιότητα δέ, ἵνα ἀναγνωρισθῇ ἡ νομιμότης τῆς ἰδιοκτησίας, ἐδέησε νὰ προστεθῇ εἰς τοὺς τίτλους τῆς Δήμητρος ὁ τῆς θεσμοφόρου, νοούντων διὰ τοῦτου τῶν ἀρχαίων ὅτι παρήχθη νέον δίκαιον, τὸ τῆς ἰδιοκτησίας.

Ἄλλ' ἀδιάφορον, εἴτε ἐξ ἀνάγκης, εἴτε ἐκ τῆς πρὸς τὸ εὖ εἶναι κοινῆς τῶν ζῶων ῥοπῆς, ἡ ἰδέα τῆς ἰδιοκτησίας ἀπεκατέστη δευτέρα οὕτως εἰπεῖν φύσις καὶ ὑπόστασις τοῦ κοινωνικοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀναγνωρίζεται ὑπὸ πάντων ὡς τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν τῆς οἰκογενείας ἀνάπτυξιν καὶ ἐπομένως πρὸς τὸν πολιτισμόν.

Πράγματι ὅμως ὁ ἀνθρώπος, γυμνὸς ἐπὶ τῆς γυμνῆς γῆς ἐλλῶν, δὲν ἀπέκτησεν εἰμὴ διὰ τῆς ἐργασίας τὴν τροφήν, τὴν ἐνδυμασίαν, τὴν οἰκίαν του, καὶ δὲν ὀφείλει εἰμὴ εἰς τὴν ἐργασίαν τὰς ἀπολαύσεις τοῦ βίου ἔθεν ἐὰν παρεδέχθη, τὸ νόμιμον καὶ ἀναγ-

καῖον τῆς ἰδιοκτησίας, τὸ παρεδέχθη ὑπὸ ὄρον· ἀνεγνώρισε δηλαδὴ, ὅτι ἡ ἰδιοκτησία προκύπτει μόνον ἐκ τοῦ καθήκοντος τῆς ἐργασίας· διότι αὐτὸς εἶναι ὁ ὅρος τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν, συμφωνάτος ἄλλως τε καὶ πρὸς τὴ θεῖον παράγγελμα « ἐν ἰδρώτι τοῦ προσώπου σου φάγεῖν τὸν ἄρτον σου. »

Ἐν ἄλλαις λέξεσι καὶ ἐπιστημονικῶς εἰπεῖν, ἡ ἰδιοκτησία θεωρεῖται δίκαιωμα, μόνον καθ' ὅσον ἡ χρῆσις, οἰκειοποίησις καὶ διάθεσις τῶν φυσικῶν ἀντικειμένων προέρχεται ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως καθήκοντος· ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἐκ τῆς προσγινομένης εἰς τὴν κοινωνίαν ἐμμέσου ὠφελείας δικαιολογεῖται καὶ τὸ διηνεκὲς καὶ τὸ ἀποκλειστικόν, ὅπερ ἐξασφαλιζόμενον ἐξ ἴσου εἰς πάντας ἀποτελεῖ τὴν ἰσότητά περὶ τὴν ἰδιοκτησίαν, τὸ σημαντικώτερον τοῦτο ἀντικείμενον τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Εἰς τὴν πρὸ ἡμῶν ἐποχὴν ἡ ἀκίνητος ἰδιοκτησία ἦτο ἡ βῆσις τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτου, καὶ πρὸς αὐτὴν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔτεινεν ἡ ἀνθρωπίνη ἐνέργεια, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῆς κυρίως προέκυπτον αἱ ἀφορμαὶ τῶν προνομίων, διχονοιῶν καὶ ἀνισοτήτων ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Σήμερον ὅμως ἐπῆλθεν οὐσιώδης τῶν τάσεων μεταβολή, καὶ τὸ χρῆμα, ἡ κινητὴ περιουσία, λαμβάνει ὁσημέραι ἀνάπτυξιν μεγαλύτεραν, ἀπειλεῖ νὰ διαταράξῃ ἐμμέσως τὴν ἰσορροπίαν καὶ ἐμπνέει σπουδαιότερους, ἢ ὅσους ἄλλοτε ἡ ἀκίνητος ἰδιοκτησία φόβους· ἡ ἀνισότης λοιπὸν τῶν τάσεων εἶναι σήμερον τοσοῦτω μᾶλλον ἀξία μελέτης, ὅσω ἐκ διαφορετικῶν ἢ πρότερον λόγων, ἦτοι οἰκονομολογικῶν, τείνει νὰ μετατρέπῃ εἰς δίκαιον ἐπικίνδυνον καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ κατ' ἄλλον

τρόπον τὰ παλαιὰ προνόμια, διακρίσεις κτλ.

Τοῦτο εἶναι τὸ λεγόμενον ζήτημα τῆς ἀνισότητος τῶν περιουσιῶν, περὶ τὸ ὁποῖον οἱ κοινωνιολόγοι, σπουδαῖοι φιλόσοφοι, πρὸ πολλοῦ καταγίνονται, καὶ δικαίως, διότι βλέπομεν ἐν τοῖς πράγμασι, κλοσσιαίας περιουσίας ἀφ' ἑνὸς συγκεντρωμένας εἰς ὀλίγων χεῖρας καὶ μυριάδας λιμωττόνων ἀφ' ἑτέρου, καὶ τὴν πλειονότητα τῆς ἀνθρωπότητος ἐργαζομένην τὰ βαρύτερα τῶν ἔργων, ἵνα παρέχη εὐημερίαν εἰς κηφήνας, τὸ δὲ πάντων ἐλευθριώτερον, ἐσυνειθίσασμεν νὰ κατατάσσωμεν καὶ τὸν πλοῦτον ἐν ἴσῃ, ἵνα μὴ εἶπω ἀνωτέρω, μοῖρα μετὰ τῆς προσωπικῆς ἀρετῆς καὶ ἐπισημονικῆς ἀξίας, καὶ νὰ μεταχειρίζομεθα μάλιστα αὐτὸν ὡς μέτρον τῆς ἠθικῆς ἀναπτύξεως τῆς κοινωνίας.

Δὲν ἐννοοῦμεν νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὸ σοφὸν ἀλλὰ δυσεφάρμοστον ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει δόγμα τοῦ ἀθανάτου Ἀριστοτέλους, ὅτι εὐδαιμονοῦσα πολιτεία εἶναι ἡ ἔχουσα τὰς περιουσίας οὐχὶ μόνον ἴσας ἀλλὰ καὶ μικράς («οὐ τὸ τὰς οὐσίας ἴσας ποιῆσαι τὸν νομοθέτην, ἀλλὰ τοῦ μέσον στοχαστέον, ἔτι δ' εἶ τις καὶ τὴν μετρίαν τάξιεν οὐσίαν πᾶσιν, οὐδὲν ὄφελος μᾶλλον γὰρ δεῖ τὰς ἐπιθυμίας ὀμαλίξειν ἢ τὰς οὐσίας»). Οὐδὲ πρέπει νὰ ἀπορῶμεν ἂν αἱ νομοθεσίαι (« τοὺς ἐπιεικεῖς τῇ φύσει τοιοῦτους πορασκευάζειν, ὥστε, μὴ βούλεσθαι πλεονεκτεῖν, τοῖς δὲ φαύλοις ὥστε μὴ δύνασθαι»), δὲν ἐδοκίμασαν νὰ περιορίσωσι τὰς περιουσίας, διότι, ὡς εἴπομεν, ἕκαστος ἔχει τὴν ἐλευθερίαν νὰ ἀποκτήσῃ καὶ νὰ διατηρήσῃ ὅσον δύναται περισσότερο. Ἄλλ' ὅμως δὲν εἶναι καὶ λογικὸν ὅτι ἡ φύσις προώρισε τὰ 9)10 τῶν τέκνων τῆς εἰς τὰ βαρύτερα τῶν ἔργων ἀνευ ἀγαλόγου εὐημερίας, καὶ ἐπροίκισε τοὺς ὀλίγους μὲ ἱκανότητα νὰ παράγωσιν ἐκατομμυριάκις πλείοτερα ἐκείνων (ἄχρηστα ὅλως εἰς αὐτοὺς τὰ τσοαῦτα, ὅσον ἐπιζήμια εἰς τὴν κοινωνίαν ἐν γένει, ἐξ ἧς ἀπεσπάρθησαν).

Ἐὰν λοιπὸν ἡ πλειονότης τῆς ἀνθρωπότητος ἔχει δίκαιον παράπονον, τοῦτο δὲν ἀπευθύνεται κατὰ τῆς ἀνισότητος τῶν περιουσιῶν ἀπολύτως,

ἀλλ' ἔχει ἀφετηρίαν τὸ «ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα του» καὶ δικαιούται ἐπομένως, ὁ ἄνθρωπος ὁ νυχθημερὸν ἐργαζόμενος καὶ στερούμενος μολοντοῦτο ἀχυροῖνου στρώμματος, δικαιούται λέγομεν, νὰ ὑποβάλλῃ εἰς ἔλεγχον τὰ ἀνάγκορα καὶ τὴν ὑπερβολικὴν τῶν μὴ ἐργαζομένων ἀνεσιν καὶ ἀκηθίαν· ἐπειδὴ ἀφ' ἑνός, ὅσον ἀναβαίνει τις τὴν κοινωνικὴν κλίμακα, καὶ μάλιστα παρὰ τὴν συνείδησιν τῶν πολλῶν, τόσον ἡ εὐθύνη αὐτοῦ εὐρύνεται καὶ τόσον ὁ ἔλεγχος ἐκ μέρους τῶν συμβιούντων καθίσταται φυσικώτερος· ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς κοινωνίας οὐδὲν ἄλλο οὔσης ἢ μεγάλης τινος συνεργατικῆς ἐταιρίας, ἕκαστον ἀλληλέγγυον μέλος κατεργάζεται τὴν ὕλικήν καὶ πνευματικὴν τῶν ἀνθρώπων ἀνάπτυξιν, καὶ ἐπομένως ἡ ἐργασία, ὡς πρῶτιστον καθήκον, πρέπει νὰ ᾔνε ὁ μοναδικός, ὁ ἀποκλειστικός τῆς ἰδιοκτησίας ὄρος. Καὶ ἔχει μὲν τὴν δικαιολογίαν ὁ ὀπωσθήποτε ἀποκτῶν, ὅτι πλάττει τοῦτο ὑπὸ τὸ κράτος τῶν νόμων (καθὸ μὴ δυναθέντων νὰ ἐξεύρωσι μέσον καταμετρήσεως τῆς προσγινομένης εἰς τὴν κοινωνίαν ζημίας), ἀλλ' ἔρχεται ὡρα καθ' ἣν ἡ κοινὴ συνείδησις ἐπιβάλλει σιγὴν εἰς τὸ νόμῳ δίκαιον· τὸ φύσει δίκαιον ἀπορρέει ἀπὸ τῆς ἠθικῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως καὶ εἶναι ἀπόλυτον, αἰώνιον, ἀμετάβλητον, ἐνῷ ἐκεῖνο τὸ νόμῳ δίκαιον εἶναι παραχόμενον τῶν νόμων τῆς πολιτείας, εἰς πάσας τὰς μεταβολὰς καὶ ἀλλοιώσεις αὐτῆς ὑποπίπτον· «ἔστι γὰρ ὁ μαγτεύονταί τι πάντες, φύσει κοινὸν δίκαιον καὶ ἄδικον, κἂν μηδεμία κοινωνία πρὸς ἀλλήλους ἢ μηδὲ συνθήκη.» Δὲν πρέπει ἐπομένως νὰ λησμονῶμεν ὅτι, ἂν καὶ ἀπόρροια τῆς γενικῆς βουλήσεως οἱ κοινωνικοὶ νόμοι, εἶναι ἀνεκτοὶ μόνον καθ' ὅσον βασίζονται ἐπὶ τῆς ἰσότητος, καὶ καθ' ὅσον δὲν ἀποδεικνύονται ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἀποπακρυνόμενοι ἢ πως ἀντικείμενοι εἰς τὸ φυσικὸν δίκαιον.

Προκειμένου δὲ περὶ ἀποτελεσμάτων, ἀρκεῖ νὰ ρίψωμεν ἐν βλέμμα εἰς τὴν στατιστικὴν, ἵνα ἴδωμεν ἀπελπιστικὰ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἰσότητος πορίσματα, λ. χ. εἰς 10,000 μόνον φθάνει ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν ἀπάσῃ τῇ Ἀγ-

γλία μεγάλων ἰδιοκτητῶν τοῦ ἐδάφους, ἀπέναντι μυριάδων λιμωττόνων καὶ ἀστέγων· ὁ ὀργάνισμός τῶν Τραπεζῶν Λονδίνου καὶ Παρισίων ἐπιτρέπει αὐταῖς νὰ συγκεντρώσωσιν ἅπαντα τοῦ κόσμου τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον· τὸ ἡμῶν τῶν κατοίκων τῆς Εὐρώπης ἐστερήθη τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ ὑπὸ καὶ πρὸς ὄφελος τοῦ ἄλλου ἡμίσεως ἐν διαστήματι τοῦ παρόντος αἰῶνος· τὰ 8)10 τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἐν Αἰγύπτῳ περιῆλθον ἐντὸς δέκα ἐτῶν εἰς ἕκαστοστῆς τινὰς Εὐρωπαίων. κτλ. Ἀπέναντι δὲ τοιούτων καὶ ἄλλων πορισμάτων εὐλόγως ἡ ἀνθρωπότης ἔχει νὰ ἐρωτήσῃ, τί ἐν τοῖς πράγμασι ἐκέρδισε μετάβαλοῦσα τὸ ἐπιθετον τῶν ἐργατῶν ἀπὸ δούλων εἰς ἐλευθέρους, καὶ κατὰ τί εἰς τὴν οὐσίαν ὠφελήθη ἐκ τοῦ πολιτισμοῦ, ὅταν ὁ μὲν πολιτισμὸς χρησιμεύῃ εἰς ὀλίγους (ὅπως καὶ εἰς τὴν ἀρχαιότητα διὰ τοὺς πολίτας μόνον), τῶν δὲ ἐφευρέσεων τοὺς καρποὺς ὀλίγοι ἀπολαμβάνουσι, μετὰ τῶν ὁποίων δὲν συγκαταριθμοῦνται συνήθως οἱ ἐργασθέντες διὰ τὴν ἐφεύρεσιν;

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ὑπὸ Γ. Γ. ΜΑΖΑΡΑΚΗ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

(Συνέχεια)

§ ιγ'. Τὸν Χριστόδουλον, εἰκόσι καὶ ἑπτὰ ἔτη ποιμάναντα τὴν Ἐκκλησίαν, διεδέξατο τῷ 933 ὁ Εὐτύχιος, ὁ ἀραβιστὶ καλούμενος Σαῖδ-ἔθν-Βατριχ ἢ καὶ ἀπλῶς Σαῖδ, γεννηθεὶς ἐν Παλαιῷ Καίρῳ τῷ 876. Ὁ Εὐτύχιος ἦν κάτοχος εὐρείας παιδείας, κατατασσόμενος ὑπὸ τῶν Ἀράβων μετὰ τῶν σοφῶν τῶν, συνέγραψε δὲ τὰ ἐπόμενα τέσσαρα ἔργα· Ἱατρικὴν πραγματείαν, Διάλεξιν Χριστιανοῦ πρὸς αἵρετικόν, Χρονικὰ τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἱστορίας, ἄτινα ὠνόμασε

«Πλοκὴν πολυτίμων λίθων», καὶ Ἱστορίαν τῆς Σικελίας ὑπὸ τοὺς Σαρακηνούς, ἅπαντα γεγραμμένα ἀραβιστί. Εἰς τὸν Εὐτύχιον, καὶ τοι μὴ πάντοτε ἀκριβῆ περὶ τὰς χρονολογίας καὶ τὰ γεγονότα, ἐφείλομεν τὴν διάσωσιν τῶν ὀνομάτων πολλῶν Ὀρθοδόξων Πατριαρχῶν καὶ πολλῶν ἐνδιαφερόντων ἡμᾶς γεγονότων, δυστύχημα δὲ θεωροῦμεν τὸ ὅτι δὲν περιορίσθη μόνον εἰς τὴν συγγραφὴν Ἱστορίας τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, ἐν ᾗ εἶχε βεβαίως πρόχειρα ἄφθονα βοηθήματα, ὧν οἱ ἐπιχειροῦντες τοιοῦτόν τι σήμερον μετὰ τσοαῦτας καταστροφὰς στεροῦνται. Τοῦτου πατριαρχοῦντος ὁ τότε Ἐμίρης ἐν Αἰγύπτῳ Μωχάμετ Ἐχσὶδ ἀπέσεισε τὸν ζυγὸν τῶν Χαλιφῶν, Χαλίφου ὄντος τηνικαῦτα τοῦ Ἀββῶ-Ἰσαὰκ-Ἰβραχίμ-ἔλ-Μοτάκι-β-Ἰλλάχ, καὶ ἀνεκηρύχθη αὐτοκέφαλος Ἐμίρης. Οὗτος ἐπωφελήθη τῶν συνεχῶν διενέξεων τοῦ Εὐτυχίου πρὸς τὸ ποίμνιόν του (1) ὧν τὸ αἴτιον ἀγνοεῖται, ὅπως, πέμψας στρατιωτικὸν σῶμα, συλῆσεν τοὺς θησαυροὺς τῆς ἐν Τάνει ἐκκλησίας καὶ μεταφέρει εἰς Φοστάτην. Οἱ θησαυροὶ οὗτοι ἦσαν τσοσούτω σπουδαῖοι, ὥστε, κατὰ τοὺς Κόπτας ἱστορικούς, ὁ Ἐμίρης ἀπήτησε παρὰ τοῦ αἰτησαμένου τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν Ἐπισκόπου Τάνεως εἰς ἀναλλαγὴν πέντε χιλιάδας χρυσῶ, ἀπερ οὗτος ἐπρομηθεύθη ἐκποιήσας τ' ἀπομεινάντα εἰς τὴν ἐκκλησίαν Τάνεως κτήματα (2). Ὁ Εὐτύχιος μόνον ἐπὶ ἐπταετίαν προέστη τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας, ἀποβιώσας τῷ 930. 14 Τὸ τελευταῖον γεγονός, οὐ ποιεῖται μείλιον ἐν τοῖς Χρονικοῖς αὐτοῦ, ἔστιν ἡ πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν Ἀντιοχείας ἀποστολὴ τῷ 937 ἢ 938 τῆς εἰρηνικῆς τοῦ ἀνεληθόντος τῷ 933 ἐπὶ τοῦ Οἴκου-μενικοῦ Ἰσραήλ Θεοφυλάκτου, δι' ἧς ἐζήτει οὗτος τὴν εἰς τὰ δίπτυχα ἀναγραφὴν του, τοῦ ἐθίμου τοῦτου παύσαντος φαίνεται ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν Ὀμεϊαδῶν καταλήψεως τῆς ἀρχῆς (3).

(1) Ὁ Φλέρυς ἀναφέρει ἐν Βιβλ. 16'. 17, περὶ τῶν διενέξεων τούτων, ἐσφαλμένως θεωρεῖ τὸ ποίμνιον τοῦ Εὐτυχίου ὡς ἀποτελούμενον ἐξ Ἰακωβιτῶν.

(2) Ρενώδωτος, 346. Ἐλ-Μακίνος, σελ. 208. Γεώργ. Ἐβν-ἔλ-Ἀμδα, Ἱστορ. Σαρακηνῶν Γ'. 1. Βίος Εὐτυχίου παρὰ Ποκάκ.

(3) Εὐτύχιος, Β'. 531.

§ ιδ'. Μετά τοῦ Εὐτυχίου, ἐκτενέστερον κἀπως πραγματευθέντος τὰ περὶ τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, οὐδένα ἔχομεν ἐκ τῶν ἡμετέρων εἰδικῶς περὶ αὐτῆς πραγματευθέντα, διό ἔσμεν ἠναγκασμένοι ν' ἀρυώμεθα τὰς πληροφορίας ἡμῶν ἐξ ἑτεροδόξων καὶ παραβάλλωμεν ταύτας πρὸς τὰς ἐνίοτε ἀπαντώσας ἐν τοῖς Βυζαντινοῖς ἱστορικοῖς καὶ τοῖς σωζομένοις ἐν τοῖς πατριαρχικοῖς κώδεξι καταλόγοις τῆς διαδοχῆς, οἵτινες ἀπλῶς

καὶ μόνον εἰς τὰ ὀνόματα περιορίζονται τῶν πατριαρχῶν καὶ τὸν χρόνον τῆς πατριαρχίας ἐκάστου, εἰς πολλοὺς καὶ περὶ ταῦτα ἐμπύπτοντες ἀναχρονισμοὺς καὶ λάθη (4). Βέβαιον ἐν τούτοις εἶναι, ὡς εἶδομεν, ὅτι ἀπὸ Χριστοδούλου μέχρι

(4) Παρατίθεμεν τὴν σειράν τῶν μετὰ τῶν Εὐτυχίου Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας κατὰ τὸν Λέ Κιέν, καὶ τοὺς Λατίνους καὶ τοὺς τέσσαρας πίνακας τῶν πατριαρχικῶν κωδίκων.

ΠΙΝΑΞ ΑΕ ΚΙΕΝ.	ΠΙΝΑΞ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ	ΠΙΝΑΞ ΕΠ. ΑΡΓΕΝΤΟΥ.	ΠΙΝΑΞ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.	ΠΙΝΑΞ ΤΕΡΡΕΩΝ.
Σωφρόνιος β'. 940.	Σωφρόνιος.	Θεοφίλος.	Ἰακώβ. . . . . 940—955=15 ἔτη	
Ἰσακ.	Ἰσακ.	Ἰσακ.	Ἰακώβ. . . . . 956—969=13 »	
Ἰωβ.	Ἰακώβ.	Ἰωβ.	Ἡλίας. . . . . 969—993=24 »	Ἡλίας . . . . . 973—994=22 ἔτη
Ἀρσένιος.	Ἡλίας.	Ἡλίας.	Θεοφίλος. . . . . 993—1009=16 »	Θεοφίλος. . . . . 994—1010=16 »
Γεώργιος η'.	Ἀρσένιος.	Ἀρσένιος 980.	Ἀρσένιος. . . . . 1009—1027=17 »	Ἀρσένιος. . . . . 1010—1052=25 »
Φιλώθης.	Γεώργιος.	Γεώργιος.	Γεώργιος γ'. 1027—1052=25 »	
Λεόντιος.	Λεόντιος.	Λεόντιος.	Λεόντιος. . . . . 1052—1062=10 »	
Ἀλέξανδρος 1059.	Ἰωάννης.	Ἰωάννης ἴσως Κωνσταντίνος.	Ἰωάννης στ'. 1062—1100=38 »	Ἰωάννης ζ'. 1062—1101=38 »
Ἰωάννης.	Σάββας.	Σάββας.	Σάββας. . . . . 1100—1122=22 »	Σάββας. . . . . 1101—1123=22 »
Σάββας.	Θεοδόσιος.	Θεοδόσιος.	Θεοδόσιος β'. 1122—1137=15 »	Θεοδόσιος. . . . . 1123—1138=15 »
Θεοδόσιος.	Σωφρόνιος.	Σωφρόνιος 1204.	Σωφρόνιος. 1137—1171=34 »	Σωφρόνιος. 1138—1172=34 »
Κυρίλλος β'.	Εὐθεύβριος.	Μάρκος . . . . . ἀναστ. Πάπας.	Μάρκος β'. 1171—1209=38 »	Μάρκος. . . . . 1172—1209=37 »
Εὐλόγιος β'.	Μάρκος.	Εὐθεύβριος.	Εὐθεύβριος. 1209—1255=46 »	Εὐθεύβριος. 1209—1255=46 »
Σωφρόνιος γ' πρὸ Νικαίας.	Νικόλαος.	Νικόλαος τῷ 1255.	Νικόλαος. . . . . 1255—1268=13 »	Νικόλαος. . . . . 1255—1268=13 »
Εὐθεύβριος.				
Ἡλίας.				
Μάρκος β' πρὸ 1195.				
Νικόλαος α' πρὸ 1211.				

Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὰ ὀνόματά παρατηροῦμεν, ὅτι δέον μὲν νὰ προστεθῶσι μετὰ μὲν τὸ τοῦ Εὐτυχίου τὸ τοῦ Σωφρονίου τοῦ β', ἔπει ἀπαντᾷ ἐν τε τοῖς ὑπὸ τῶν Λατίνων διαθωσθεῖσι καταλόγοις καὶ ἐν τῷ

164

Γεωργίου τοῦ γ', καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, ἐκαθίσθησαν ἐπὶ τῆς ἑδρας τοῦ Ἁγίου Μάρκου εἴτε ἐξηραβισμένοι Αἰγύπτιοι, εἴτε Σύροι, ἔπει πρὸ πολλοῦ συνέβη ἐν τε Ἀντιοχείᾳ καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ. Τοιοῦτοί εἰσιν οἱ ἐν τοῖς πατριαρχικοῖς πίναξιν ἀναφερόμενοι Σωφρόνιος β', Ἰσακ καὶ Ἰακώβ ἢ Ἰωβ, περὶ ὧν οὐδὲν ἕτερον γινώσκουμεν, εἰμὴ ὅτι ἐπατριάρχησαν μετὰ τὸν Εὐτυχίον ἀπὸ τοῦ 940 μέχρι τοῦ 968, ὅτε εὕρισκομεν ἐπὶ τῆς ἑδρας τοῦ Ἁγίου Μάρκου τὸν Ἡλίαν. Κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα μεγίστη πολιτικοθησκευτικὴ μεταβολὴ ἐγένετο ἐν τῷ μωαμεθανικῷ κόσμῳ. Ὁ Ὁθεῖδ'—Ἀλλάχ, οὐ πρόδρομος ὑπῆρξεν ὁ Ἀραβὶς δεσπότης Ἀβδ—Ἀλλάχ, ἔδρυσεν ἐν ὀνόματι τοῦ Ὑψίστου καὶ ὡς ὁ προσδοκώμενος ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἀλῆ Μεχρδεέν, νέον περὶ τὴν ἀρχαίαν Καρχηδόνα κράτος κατὰ τὸ 940, οὐ πρωτεύουσαν ἀνέδειξε νέαν πόλιν ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγερθεῖσαν, οἱ δὲ δύο πρῶτοι διάδοχοι τοῦ ἐκραταίωσαν τὴν νέαν δυναστείαν, ἧτις, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τῆς μονογενοῦς κόρης τοῦ Μω-

αρχιστάτη ἐν τοῖς πατριαρχικοῖς κώδεξι καταλόγῳ, μετὰ δὲ τὸ τοῦ Θεοδοσίου τοῦ β', τὸ τοῦ Κυρίλλου τοῦ β', οὐ συγγράμματα σώζονται ἐν τε τῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων οἱ Κοληβέρτειοι κώδικες, ὅτε ὑπ' ἀριθ. 5708 ἔχον Ἑλληνικοὺς Ἰάμβους καὶ ὁ ὑπ' ἀριθ. 2748 περιέχον Λεξικόν, καὶ ἐν τῇ ἐνταῦθα Πατριαρχικῇ τὰ ἐπόμενα α'. ἀριθ. 482, Λεξικόν κατὰ στοιχεῖον τοῦ ἁγίου Κυρίλλου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας β', Σξ'. Λεξικόν σὺν Θεῷ ἁγίῳ περιέχον τὰ κδ. στοιχεῖα τῶν λέξεων ἐν ὅσῳ ἐκάστου τῶν κδ. γραμμάτων, γ'. Ἀριθ. 375, Ρκγ'. Ἀρχὴ τοῦ Λεξικοῦ καὶ μερικὰ λέξεις ἀπὸ τὴν γραμματικὴν εἰς τὸ καθὲν στοιχεῖον τῆς ἀλφάβητου, ὅπου ἀν τύχη, καὶ δ'. ἀριθ. 1055, Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας Λεξικόν κατὰ στοιχεῖον ὠφέλιμον, καὶ τὸ τοῦ Εὐλογίου τοῦ β', οὐ τὸ ὄνομα διεσώθη ἐν πραγματεῖᾳ ὑπάρχουσα ἐν τοῖς χειρογράφοις τῆς Μεδιέου Βιβλιοθήκης κατὰ Βογομήλων, νὰ διαγραφῆ δὲ ἀπὸ τοῦ καταλόγου τοῦ Λέ Κιέν τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, περὶ οὗ οὐδεμίαν ἔχομεν ἀπόδειξιν ὅτι ἐχρημάτισε Πατριάρχης ὡς πρὸς τὴν τάξιν δέ, νὰ προτεθῶσι τὰ ὀνόματα τοῦ Ἀρσενίου καὶ Γεωργίου τοῦ γ'. τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοφίλου, ἀπαιτούσης τοῦτο τῆς χρονολογίας, ὡς τοῦ μὲν Ἀρσενίου ἀναδειχθέντος Πατριάρχου

ἀμφὶ καὶ συζύγου τοῦ Ἀλῆ Φατιμάς, ὠνομάσθη ἢ τῶν Φατιμιδῶν, ὁ δὲ τρίτος Μάαδ—Ἀμποῦ—Τεμῶμ ἢ Ἐλ—Μοῆζ—ἄλ—Μανσοῦρ, ἐπωφελήθει τοῦ θανάτου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ἐμίρου Ἀχσίδ, ἔπει μὲν στρατὸν ὑπὸ τὸν Γιουχάρ κατ' αὐτῆς, ὅστις τῷ 968 ὑπήγαγεν αὐτὴν ὑπὸ τοὺς Φατιμιδάς, ὑφ' οὓς διετέλεσε μέχρι τοῦ 1171 ὅτε ὁ μέγας Γιούσουφ—Σάλεχ—ἔδ—Δίν ἔδρυσεν τὴν τῶν Ἐγυπτῶν δυναστείαν. Πρῶτη πράξις τοῦ Γιουχάρ ἦν ἡ ἀνέγερσις πόλεως ἀπαθανατισούσης τὸ ὄνομα του, ἧτις νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἑδρα τῶν Φατιμιδῶν Χαλιφῶν, οἵτινες ἤρχον τῆς κυρίως Ἀφρικῆς, τῆς Κυρηναϊκῆς καὶ ἀπασῶν τῶν βραχείων τῆς Μυριτανίας χωρῶν πρὸς δὲ τῶν νήσων Μελίτης, Σαρδηνίας καὶ Σικελίας καὶ πολλῶν ἄλλων τῆς Μεσογείου. Ἐθεμελίωσεν οὖν τὴν Καρχίραν (νικηφόρον) τῷ 970 ἀπὸ Χ. (359 τῆς Ἐγείρας), ἧτις ταχέως ἀποπερατωθεῖσα ἐδέξατο τὸν αὐτῆς δεσπότην μετὰ τῶν ἀπειρῶν αὐτοῦ θησαυρῶν τῷ 971, διατελέσασα ἔκτοτε πρωτεύουσα τῆς Χαλιφίας τῶν Φατι-

μῶν τοῦ γαμβροῦ τοῦ Σουλτάνου Ἀχίζ, ὅστις ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 975—996, καὶ ἀποθνήσκων πρὸ τοῦ ὑποῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Χακίμ, υἱοῦ τοῦ Ἀχίζ, κινηθέντος μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1011 καὶ 1020 κατὰ τῶν Χριστιανῶν διωγμοῦ, τοῦ δὲ Θεοφίλου, κατὰ τὸν Λογοθέτην Ἐπιφάνειον, εὐρεθέντος τῷ 1019 ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ δικάσαντος τὸν Αὐτοκράτορα Βασίλειον β'. τὸν Βουλγαροκτόνον καὶ τὸν Πατριάρχην Σέργιον τὸν β'. καὶ ὡς πρὸς χρονολογίας, ὅτι μόναι ἀσφαλτεῖς εἰσιν ἡ τοῦ Ἡλίας, τῷ 968 ἀναφερομένου ἐν ἐπιστολῇ τοῦ Κέπτου Πατριάρχου Μιγὰ πρὸς Ἰωάννη Ἰακωβίτην Πατριάρχην Ἀντιοχείας (Cod. Seguerian. παρὰ Ρενωδότην, σελ. 356), ἡ τοῦ Ἀρσενίου 980, ἡ τοῦ Φιλοθέου 1019, ἡ Ἰωάννου τοῦ η'. 1062, ἡ Κυρίλλου τοῦ β'. πρὸ τοῦ 1103 μέχρι 1118, ἐκ τῆς ἱστ. Οὐλλιέλιμου Τύρου (Ιξ'), ἡ Θεοδοσίου τοῦ β'. 1161 ἐκ τοῦ Κιννάμου, ἡ Μάρκου τοῦ β'. πρὸ τοῦ 1195 αἰτήσαντος παρὰ Θεοδώρου Βαλαμῶνος τὴν λύσιν ἀποριῶν τινῶν καὶ ἡ Νικολάου τοῦ α'. 1212 ἐκ τῆς μετὰ Ἰννοκεντίου τοῦ γ'. ἀλληλογραφίας του καὶ τῆς ἀποστολῆς Τοποτηρητοῦ του εἰς τὴν ἐν Λατεράνῳ δ'. Σύνοδον τῷ 1215 καὶ ἐξ ἐπιστολῆς του πρὸς Ὀνώριον τῷ 1221. Αἱ χρονολογίαι αὗται, καὶ τοὶ ἀκούσκι ὅπως καταδείξωσι τὸ ἐσφαλμένον τῶν πινάκων τῆς διαδοχῆς, ἐλάχιστα βοήθουσι ἡμᾶς πρὸς ἀκριβῆ ὀρισμὸν τοῦ χρόνου τῆς πατριαρχίας ἐκάστου Πατριάρχου.

μιδών. Ὑπὸ τὸν Ἑλ-Μοῦζ ἢ Αἴγυπτος ἠδαιμόνησε, πύσαντος τοῦ ἑπτά ὄλα ἔτη μασίσαντος αὐτὴν λιμοῦ, ὅστις τσαύτην ἐπροξένησε θραῦσιν, παρὰ τοῖς Χριστιανοῖς μάλιστα, ὥστε πολλοὶ ἐπισκοπικοὶ θρόνοι ἔμεινον ἄνευ πόμιενος, ὡς ἐξαφανισθέντος τοῦ ποιμνίου, καὶ συνεχωνεύθησαν μετὰ τῶν γείτονουόντων (1). Ἀνάκτορα καὶ τεμένη ἀνηγέρθησαν μεγαλοπρεπῆ καὶ τὰ θεμέλια κατεβλήθησαν τῆς περιφήμου καταστάσεως ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις καὶ μέχρις ἡμῶν μεγίστου παρὰ τοῖς μωαμεθανοῖς σεβασμοῦ ἀπολαύσεως Σχολῆς Γκάμε-ἔλ-Ἀζχαρ (Ἡνωσμένον τέμενος, ἴσως ἐκ τοῦ ἐπιθέτου Ζαχάρα (Ἀνθώ), ὅπερ ἐδίδοδο τῇ Φατιμᾷ). Τότε ἤκμασε καὶ ὁ διάσημος Κόπτης Ἐπίσκοπος τοῦ Ἀσχεμίν ἢ Ἐρμουπόλεως Σευήρο, ὅστις ἐκτός τῆς ἱστορίας του, ἦν συνέχισεν ὁ Ἐπίσκοπος Τάνεως Μιχαήλ, ἕτερος Κόπτης, ὁ Μαχουδ-Βέν-Μανσουρ, ὁ Μάρκος-Βέν-Ζααρά καὶ ἄλλοι, ἔγραψε καὶ Ἐκθεσιν Πίστεως τῶν Ἰακωβιτῶν καὶ πραγματεῖαν κατὰ τοῦ ἡμετέρου Εὐτυχίου καὶ ἄλλα συγγράματα (2). Οὕτω λοιπὸν δύο Χαλίφαι ὑπῆρχον ἐν Ἀνατολῇ, διακρινόμενοι ἀλλήλοισι τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀναφέρηται τὸ ὄνομα τῶν ἐν τῇ ἐπισήμῳ προσευχῇ, ἀναθεματίζοντες ἀλλήλους καὶ κηρύττοντες ἀλλήλους αἰρετικούς. Ὁ Μοῦζ, θέλων νὰ διαδοθῇ ἔτι μᾶλλον παρὰ τῷ μωαμεθανικῷ κόσμῳ τὸ ἀξίωμα του ὡς ἀπογόνου τοῦ Ἀλῆ, διέταξε τοὺς ἱεροφύλακτας νὰ προσθέσωσιν εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ μιναρῆ πρόσκλησιν πρὸς προσευχὴν « Γιέχι Ἀλῆ, χεῖρ-ἔλ-ἄμᾶλ » (ζήτη Ἀλῆς ὁ μόνον καλὰ πράξας), καὶ μετὰ τὸ σύμβολον « Λὰ ἰλᾶχα ἰλλ' Ἀλλάχ, οὐὰ Μουχαμέδου-ράσοῦλ-Ἀλλάχ » (Οὐκ ἔστιν ἕτερος Θεὸς πλὴν τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ Μωχάμεδ ἔστιν ὁ προφήτης τοῦ Θεοῦ), τὴν ῥήτραν « Οὐὰ Ἀλῆ-οὐελῆ-Ἀλλάχ » (καὶ ὁ Ἀλῆς ἔστιν ὁ τοῦ Θεοῦ ἐπίτροπος). Ἡ κλινοτομία αὕτη ἐγένετο δε-

(1) Μιχαήλ Τάνεως παρὰ Ρενωδ. σελ. 354.

(2) Ρενωδότης, σελ. 268.

κτὴ οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἐν Αἴγυπτῳ, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν κατοικούντων τὴν Συρίαν καὶ Ἀραβίαν, ἐξαχρούμενων μόνον τῶν κατοικῶν τῆς ἱερᾶς πόλεως Μέκκας. Οἱ ἡμέτεροι Αὐτοκράτορες ἐλάχιστα ἐπωφελήσαν τῶν ἐμφυλίων τούτων τῶν μωαμεθανῶν διενέξεων, ἠνάγκασμένοι ὄντες νὰ παλαίωσιν ἀδιακόπως πρὸς τοὺς πλείονα τοῦ πρέποντος ζῆλον δεικνύοντας ὑπὲρ τῶν κανόνων Πατριάρχας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ νὰ διακόπτωσι τὰς κατὰ τῶν θαρβάρων ἐπιτυχεῖς ἐκστρατείας, ὅπως ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν Πόλιν, διασκεδάζωσι τὰ τεκταινόμενα κατ' αὐτῶν ὑπὸ τὴν φιλοδοξίαν ἀντιπάλων καὶ λίαν ζηλωτῶν κληρικῶν. Τί δὲν ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ Νικηφόρος β': ὁ Φωκάς, ὁ τοσοῦτος θριάμβους ἄρας κατὰ τῶν Ἀράβων ἐν Κιλικίᾳ καὶ Συρίᾳ, ὁ διασώσας τῷ Ἑλληνισμῷ τὴν Κύπρον καὶ τὴν Κρήτην, ἂν δὲν ἀντενῆργει εἰς τὰς ὑπὲρ σωτηρίας τοῦ Κράτους προσπάθειας του ὁ Πατριάρχης Πολύευκτος μετὰ τοῦ κληρίου καὶ τινῶν ἐκ τῶν συγλητικῶν; Ἀλλὰ καὶ ὁ τοῦτον διαδεχθεὶς Ἰωάννης ὁ Τζιμισκῆς, δεινὸς περὶ τὰ στρατιωτικὰ ἀναδειχθεὶς, μήπως δὲν ἠδύνατο νὰ συνεχίσῃ τοὺς ἀγῶνας τοῦ προκατόχου του, ἂν δὲν ἐκωλύετο ὑπὸ τῶν ἐν Βυζαντίῳ κατ' αὐτοῦ τεκταινόμενων καὶ ἐπιπτε θῦμα αὐτῶν ἐκείνων ἴσως, οὔτινετ καὶ τὸν προκατόχον αὐτοῦ δολοφονήσαντες, κατώρθωσαν οὐ μόνον νὰ μείνωσιν ἐν τῆς σκοτίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐκείνῳ ν' ἀποδώσωσι τὴν διάπραξιν τοῦ μουσαροῦ φόνου; Προσεγγίζει πλὴν ὁ καιρὸς, κατ' ὃν θ' ἀποκαλυφθῇ ὁ κάλυπτων ἅπαντα ταῦτα πέπλος, ὃν εὐσεβῶς, ἕνεκα λόγων γενικῶν συμφέροντος, δὲν τοιμᾶν ὁ Ἑλληνιστὸς νὰ ἐγείρη. Τότε ἀποδοθήσεται ἐκάστη τὸ ἀνήκον!

§ ιε'. Ἐκ τῶν ἄνω φαίνεται, ὅτι ἡ κατάστασις τῶν Χριστιανῶν ὑπὸ τὸν Μοῦζ ἦν πολὺ βελτίων τῆς ἐπὶ τῆς δυναστείας τῶν Ἐχρηδιδῶν, ἐβελτιώθη δὲ ἔτι πλέον, καὶ μάλιστα ἡ τῶν ἡμετέρων, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ υἱοῦ καὶ διαδόχου του Ἀζίζ (975-996), διὰ τὸν λόγον ὅτι οὗτος εἶχε σύζυγον ὄρ-

θόδοξον, ἐξ ἧς ἐγέννησε κατὰ τινὰς μὲν μίαν μόνην θυγατέρα, κατ' ἄλλους δὲ καὶ αὐτὸν τὸν διαδεχθέντα αὐτὸν Χακίμ. Τοὺς δύο τῆς συζύγου του ἀδελφούς Ἀρσένιον καὶ Ἱερεμίαν (κατ' ἄλλους Ὁρέστην) ἀνέδειξε Πατριάρχας, τὸν μὲν Ἀρσένιον τῷ 980 Ἀλεξανδρείας, τὸν δὲ Ἱερεμίαν Ἱερουσόλων, τῆς Συρίας τότε περιελθούσης ὑπὸ τὸ κράτος τῶν Φατιμιδῶν (3), καὶ πολλοὺς ὀρθοδόξους προσέλαθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ἐν οἷς καὶ τὸν Μανσουρ-Βέν-Μοχάσιερ, ὃν διώρισεν ἱερόν του.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

(3) Μακρίτης σελ. 428.

ΑΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ
ΡΑΜΣΗ ΤΟΥ Β' (ΣΕΣΩΣΤΡΙΑΟΣ)
ΚΑΙ ΡΑΜΣΗ ΤΟΥ Γ' (ΡΑΜΨΙΝΙΤΟΥ)

ΜΟΜΙΑΙ

Ἐν τῷ ἐν Βουλᾷκῳ Αἴγυπτιακῷ Μουσείῳ.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ἡ ἀπόδυσις τῆς μομίας Ραμσή τοῦ β'. μόλις ἀπῆλθε τέταρτον τῆς ὥρας. Μετὰ τινῶν λεπτῶν ἀνάπαυσιν, περὶ τὴν δεκάτην παρὰ δέκα λεπτά ἐξεβλήθη καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 5229 μομία ἀπὸ τῆς ὑελίνης λάρνακος τῆς. Ἡ μομία αὕτη εἶχεν εὐρεθῆ ἐντὸς μεγάλου σαρκοφάγου, τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5247, μετὰ ἐτέρας κατερουπωμένης καὶ ῥακενδύτου μομίας. Ὡς δὲ ὁ σαρκοφάγος φέρει τὸ ὄνομα τῆς Νοφριτάρης, συζύγου τοῦ βασιλέως Ἀχμῶς τοῦ α'. τῆς ιστ'. δυναστείας, ὑπετέθη ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 5229 μομία ἦν ἡ τῆς βασιλίσσης ταύτης. Ἡ ἐτέρα ἐνομιζέτο ὅτι θὰ ἦν ἡγεμονίδος ἀγγώστου ἔτι καὶ ἐτέθη παρὰ τὴν τῆς Νοφριτάρης ὑπὸ τῶν οἷς εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ φροντίς τῆς ἐγκύψεως τῶν βασιλικῶν λαρνάκων ἐντὸς τοῦ σπέους τοῦ Δεῖρ-ἔλ-Βάχαρι ἱερέων. Ἡ τελευταία αὕτη μομία,

ἀποτεθεῖσα ἐν τῇ ἀποθήκῃ τοῦ Μουσείου, ὀλοτελῶς ἀπεσυνετέθη καὶ τσαύτην μετ' ὀλίγον ἀνέδωκεν ἀποφορᾶν, ὥστε ἐδέησε ν' ἀπαλλαγῶσιν αὐτῆς. Ἡνεψίθη λοιπὸν καὶ εὐρέθη ὅτι ἦν ἐπιμελῶς εἰλυμένη, εὐθὺς ὅμως ὡς ἐξετέθη εἰς τὸν ἀέρα, πάραυτα κυριολεκτικῶς ἐσάπη καὶ ἤρξατο ἀναβλύζουσα μέλαν ἔμπυον ἀνυποφόρος δυσῶδες, Ἐθεβαιώθη ὅτι ἦν γυνὴ μεσηλιξ καὶ μετρίου ἀναστήματος, ἀνήκουσα εἰς τὴν λευκὴν φυλὴν. Ἐν τοῖς τελαμῶσιν οὐδὲν εὐρέθη ἔγγραφο ἐπιγραφῆς, ἐπὶ τεμαχίου πλὴν ὑφάσματος, εὐρεθέντος ἐντὸς τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5247 σαρκοφάγου, παρίσταται ὁ βασιλεὺς Ραμσή ὁ γ'. λατρεύων δύο μορφὰς τοῦ Ἀμμωνος καὶ ὑπὸ τὴν εἰκόνα βραχεῖα ἐπιγραφή κατὰ τὸ ἦμισι ἱερογλυφικῇ καὶ κατὰ τὸ ἕτερον ἱερατικῇ, φανεροῦσα ὅτι τὸ οὕτω κεκοσμημένον λινὸν ὑφάσμα ἦτο προσφορά τοῦ ἀρχιγενναφῆος τοῦ βασιλικῶ οἴκου. Ἐκ τούτων συνεπέρανον, ὅτι ἡ ἀνώνυμος μομία θὰ ἦτο τινὸς τῶν πολυαριθμῶν ἀδελφῶν, γυναικῶν ἢ θυγατέρων Ραμσή τοῦ γ'.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 5229 μομία ἦν εἰλυμένη διὰ καθαρᾶς κροκίνης σινδόνης, συνεχομένης ὑπὸ ταινιῶν κοινῶ ὑφάσματος. Οὐδεμίαν ὄρατὴν ἔφερον ἐπιγραφῆν, ἐκτός διαθήματος περὶ τὴν κεφαλὴν κεκαλυμμένου ὑπὸ μυστικῶν εἰκόνων. Ὁ κ. Μασπερό ὑπέμνησε τὴν Α. Ὑψ. τὸν Χεδίβην, ὅτι ἡ Νοφριτάρη παριστάνεται ἐπὶ τινῶν μὲν μνημείων μετὰ γάλλους, ἐν ᾧ ἐπ' ἄλλων ἔχει τὸ κίτρινον χρῶμα καὶ τὸ λεῖοτριχὸν τῶν αἰγυπτίων γυναικῶν, προέκυψαν δ' ἐκ τούτου ἀνεξάντλητοι διενέξεις μετὰ τῶν Αἰγυπτιολόγων, ὧν οἱ μὲν φρονοῦσιν, ὅτι ἡ βασίλισσα αὕτη ἦν Αἰθιοπίς, οἱ δὲ ἰσχυρίζονται, ὅτι τὸ μέλαν χρῶμα τοῦ προσώπου καὶ τοῦ σώματος τῆς ἦν ἀπλοῦν τῶν ἱερέων ἐπινόημα, ὅπως, τῆς λατρείας αὐτῆς οὐσης λίαν διαδιδεμένης ἐν Θήβαις, ἀποτελέσῃ μορφὴν τινὰ τῆς Ἀθῶρ, τῆς μελαίνης θεᾶς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ σκότους. Ἡ ἀπόδυσις λοιπὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 5229 μομίας ἔμελλε πιθανῶς νὰ λύσῃ διὰ παντὸς τὸ ἱστορικὸν τοῦτο ζήτημα. Ἀφαιρεθέντος τοῦ κροκίνου περικαλύμματος, ἐφάνη

καὶ νησιωτικὴν Ἑλλάδα κηρύξας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα στηρίξας ἐν τῇ πίστει, ἐλπίδι καὶ ἀγάπῃ. Οὗτος ἐλθὼν, ἀδείξας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κουτούβαλη, εἰς Κεφαλληνίαν τῆν 1770 καὶ ἰδὼν νὸν λαὸν καταπιεζόμενον ὑπὸ τῶν ἀρχόντων, δριμύς ἠγέρθη κατὰ τῶν καταχρήσεων τῆς ἀριστοκρατίας ἐπικριτής, διὸ ἐξήγειρε τὴν ὀργὴν τῶν ἀρχόντων, οἵτινες ἐξήτησαν παρὰ τε τοῦ ἀρχιεπισκόπου καὶ τοῦ Ἐνετοῦ προβλεπτοῦ τὴν ἀπομπήν του. Ἐπειδὴ δ' οὗτοι ἐδύστασαν, φοβηθέντες λαϊκὴν ἐξέγερσιν, τοσοῦτω ἐξεμάνησαν κατὰ τοῦ Σωφρονίου οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ σὺνδικοὶ τῆς Κεφαλληνίας, ὥστε ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ καταλίπῃ τὴν Κεφαλληνίαν καὶ μεταβῆ εἰς Ζάκυνθον, ὁποθεν μετέβη εἰς Ἑνετίαν, ὅπως παρουσιάσῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τὰς ὑβριστικὰς ἐπιστολάς, ἃς οἱ ἄρχοντες τῆς Κεφαλληνίας ἔπεμψαν αὐτῷ (1). Μὴ τυχὼν δικαιοσύνης, παρητήσατο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῶν νήσων, ἐκλεχθεὶς Μητροπολίτης Φιλαδεφείας καὶ διαμεινας ἐν Ἑνετίᾳ (2).

Τελετὴ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ πανιερωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας, Ζακύνθου καὶ Ἰθάκης Σωφρονίου Κουτούβαλη, τῆ 25 Σεπτεμβρίου 1759.

Τὴν πρώτῃαν τοῦ Σαββάτου ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἑλλήνου Ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας, Ζακύνθου καὶ Ἰθάκης κυρίου Σπυρίδωνος Κουτούβαλη, πολίτου Ζακυνθίου, ἔχοντος συνυποψήφιον τὸν ἐπίσης ἐκ Ζακύνθου Ἐμμανουὴλ Βλαστόν· ἐγένετο δ' ἡ ἐκλογὴ ὡς ἐξῆς. Ἀπὸ πρώτας τυμπανοχρουσίαι ἐκ δύο τυμπάνων προσεκάλει ἀνά τὴν πόλιν ἅπασαν τοὺς ἐκλογεῖς εἰς τὸν διὰ τὴν ἐκλογὴν ὀρισμένον τόπον, δηλ. εἰς τὸν κῆπον τῆς εὐλογημένης Παρθένου, παρὰ τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν σεβασμίων πατέρων τοῦ τάγματος τῶν Δομενικανῶν (ἡ θέσις αὕτη εἶναι κάτωθεν τῶν δικαστηρίων, παρὰ τῇ ἱερᾷ

(1) Λοβέρδου. Saggio Storico dell'Isola di Cefalonia. « Monsignor Cutuvali si urtò vivamente coi Sindici di Cefalonia per non essersi opposto alla predicazione del forestiere Cosmà. Esso Cutuvali continuò a permanere a Zante, nè si restituì più a Cefalonia. La corrispondenza epistolare che tenne coi Sindici Cefaleni fu si riscaldata che indusse il Prelato di andare a Venezia ».

(2) Ἴδε Νικ. Κατράκη, Ἀρχιεπ. Ζακύνθου, Φιλολογικὰ Ἀνάλεκτα Ζακύνθου, σελ. 389.

ἐκκλησίᾳ τῶν Ταξιάρχων). Τῶν ἐκλογέων συνθηροισθέντων, ἀφίκετο ὁ ἐκλαμπρότατος κύριος Φραγκῆσκος Γριμάνης, γενικὸς τῶν θαλασσίων δυνάμεων Προβλεπτής, ἐν ἐπισήμῃ ῥωμαϊκῇ στολῇ, παρακολουθούμενος παρὰ τε τῶν δημοσίων ἀντιπροσώπων καὶ τῶν συνδίκων τῆς πόλεως καὶ ἰκανοῦ στρατοῦ λογχοφόρων. Φθάσαντες εἰς τὴν ὀρισθεῖσαν τῆς ἐκλογῆς θέσιν, ὁ μὲν ἐκλαμπρότατος τῶν θαλασσίων δυνάμεων Προβλεπτής, ἀνεληθὼν τὰς ἐξ βαθμίδας τοῦ δι' αὐτὸν προσαρσκαμασμένου καὶ δι' οὐρανίας κεκαλυμμένου θρόνου, ἐκάθησεν ἐπ' αὐτοῦ, πρὸ αὐτοῦ ἔχων τραπέζαν· ἐξ ἀριστερῶν καὶ ἀμέσως παρὰ τὸν θρόνον τοῦ Ἐκλαμπροτάτου Προβλεπτοῦ ἐκάθησαν αἱ ἀρχαὶ καὶ οἱ σὺνδικοὶ ἐπὶ θρανίων ἐχόντων τρεῖς βαθμίδας, ἐκ δεξιῶν δὲ ἐκάθησεν ἐν θρανιδίῳ ὁ γραμματεὺς τῆς ὑπηρεσίας, ἐπίσης ἐξ ἀριστερῶν ἐκάθησε καὶ ὁ κύριος Βαχίθς ἐν θρανίῳ ἀνευ ὑποποδίου. Δύω ὑπασπισταὶ, ἰστάμενοι παρὰ τῇ τραπέζῃ, ἐκράτουν στερεῶς τὰς κάλπας, ὁ δὲ ἀρχηγὸς τῶν Λογχοφόρων ἴστατο παρὰ τῇ αὐτοῦ ἐκλαμπρότητι τῷ Προβλεπτῇ, καὶ παρ' αὐτῷ ἱερεὺς κρατῶν τὸν τίμιον Σταυρόν. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκλογῆς ὁ γενικὸς Ἐπίτροπος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τοῦ Ἀνατολικοῦ Δόγματος ἐξεφώνησεν ἐπιτίμιον κατὰ τῶν ψηφισόντων παρὰ συνείδησιν ἢ σιμωνιακῶς ἀντὶ χρηματικῆς ἀμοιβῆς. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ ἐπιτιμίου τούτου ἤρξατο ἡ ψηφοφορία, διεκπεραιωθεῖσα μετὰ μεγάλης τάξεως καὶ ἀναδείξασα ὡς ἐκλεκτὸν τοῦ ἱεροῦ κλήρου ποιμένα τὸν εὐλαθέστατον Σπυρίδωνα Κουτούβαλην. Ὁ νεώτερος τότε ἐκ τῶν συνδίκων καὶ εἰς τῶν ὑπασπιστῶν τοῦ Προβλεπτοῦ, μεταβάντες παρέλαβον τὸν ἐκλεχθέντα καὶ ὠδήγησαν αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον τῆς ἐκλαμπρότητός του. Ἐκεῖ ὁ ἐκλεχθεὶς, περιβληθεὶς τὸν ἀρχιερατικὸν μανδύαν, ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀνεγερθέντος Προβλεπτοῦ τὴν ἀρχιερατικὴν βακτηρίαν, ἀποκεκαλυμμένην ἔχων τὴν κεφαλὴν καὶ μετὰ βαθείας ὑποκλίσεως ἀσπασθεῖς τὴν χεῖρα τῆς ἐκλαμπρότητός του, ὅστις προσήκοντως προσεφώνησεν αὐτῷ καὶ συνέστησεν εἰλικρινῆ ὑποταγὴν πρὸς τὴν κυβέρνησιν. Μετὰ τὴν παραλαβὴν τῆς ἀρχιερατικῆς ράβδου ὁ μὲν

Προβλεπτής ἀπῆλθε μετὰ παρατάξεως εἰς τὰ ἴδια, ὁ δὲ Ἀρχιεπίσκοπος, συνοδευόμενος ὑπὸ δύο ἐνωμοτιῶν στρατιωτῶν, διατηρουσῶν καθ' ὁδὸν τὴν τάξιν, μετέβη εἰς τὸ ἰδιαιτέρον αὐτοῦ οἶκημα ὑπὸ ἀληθοῦς λαοῦ παρακολουθούμενος, ἐνῶ ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ ὁ δημοσίος Γραμματεὺς, ἰστάμενος παρὰ τὸν θρόνον, κατέγραψεν εἰς βιβλίον τὰ ὀνόματα τῶν κατὰ τάξιν πρὸ αὐτοῦ διερχομένων ψηφοφόρων ἱερέων.

Τὴν ἐπιούσαν, 23 τοῦ αὐτοῦ, περὶ τὴν 22 ὥραν, ὁ ἐκλεχθεὶς Ἀρχιεπίσκοπος ἐνδοδύμενος τὸν ἀρχιερατικὸν μανδύαν, καὶ κρατῶν τὴν ποιμαντικὴν ράβδον, μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Γενικοῦ τῶν θαλασσίων δυνάμεων Προβλεπτοῦ, παρακολουθούμενος παρὰ διαφόρων ἱερέων, τῶν συνδίκων καὶ πολλῶν πολιτῶν. Πρὸ τοῦ παλατιοῦ ἦν παρατεταγμένη ἡ φρουρὰ καὶ τὰ τάγματα τῶν λογχοφόρων καὶ τουφεκοφόρων, ἅτινα καὶ προσέφερον τὰς συνήθεις στρατιωτικὰς τιμὰς ἅμα τῇ ἐμφανίσει τῆς Πανιερότητός του. Οἱ αὐλικοὶ προὑπήντησαν τὸν ἀρχηγὸν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἀνατολικοῦ δόγματος πρὸ τῆς θύρας, δύο ὑπασπισταὶ ἴστατο εἰς τὴν θύραν, ὁ Ταγματάρχης τῆς ἐπαρχίας ἴστατο ἐπὶ τῆς κλίμακος, ὁ δὲ Στρατηγός, φέρων στολὴν ἐπίσημον, ξίφος καὶ ράβδον, ἰδὼν τὸν ἀρχιεπίσκοπον προσεγγίζοντα ἐν τῷ μέσῳ τῶν παιανισμάτων, ὑπέδεχθη αὐτὸν παρὰ τὴν θύραν, ἀπεκαλυμμένην ἔχοντα πρὸς σεβασμὸν τὴν κεφαλὴν, καὶ προσήνεγκεν αὐτῷ τὰς προσηκούσας τιμὰς. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος, διαταχθεὶς διὰ νεύματος τοῦ Στρατηγοῦ, ἐκάλυψε τὴν κεφαλὴν, ἀμφότεροι δ' εἰσελθόντες εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς ἐκάθησαν ἐπὶ μεγαλοπρεπῶν ὁμοίων καθισμάτων, παρόντων καὶ τῶν κυρίων συνδίκων. Μετὰ τὰς συνήθεις φιλοφρονήσεις ἀνεχώρησεν ἡ Πανιερότης του μετὰ τῆς αὐτῆς παρατάξεως, παρὰ μὲν τοῦ Στρατηγοῦ συνοδευθεὶς ἕως τῆς ἐξωτερικῆς θύρας τῆς κλίμακος, ἐνθα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ἀποχωριζόμενος τοῦ Στρατηγοῦ, ἀπεκάλυψεν αὐθις τὴν κεφαλὴν, παρὰ δὲ τοῦ Ταγματάρχου τῆς Ἐπαρχίας προεπέμφθη μέχρι τῶν κατωτάτων τῆς κλίμακος βαθμίδων, παρὰ τῶν ὑπασπιστῶν μέχρι τῆς θύρας τῆς ὁδοῦ, καὶ

παρὰ τῶν σωματοφυλάκων ἐκτὸς τῆς ἰδίας ὁδοῦ.

Τὴν 26 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Γραμματεὺς, ὁ Ταγματάρχης τῆς ἐπαρχίας καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Λογχοφόρων μετὰ δύο ὑπασπιστῶν καὶ τεσσάρων σωματοφυλάκων, περὶ τὴν 22 ὥραν, μετέβησαν ἐξ ὀνόματος τοῦ Γενικοῦ Προβλεπτοῦ, ὅπως ἀντιποδώσωσι τὴν ἐπίσκεψιν τῇ Πανιερότητι του. Προὑποδεχθέντες παρὰ διαφόρων ἱερέων εἰς τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος, ἐγένοντο δεκτοὶ παρὰ τῆς Πανιερότητός του, φέροντος μανδύαν καὶ τὴν ποιμαντικὴν ράβδον, παρὰ τὴν θύραν τῆς κλίμακος. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ἔχων δεξιόθεν τὸν Γραμματέα τῆς Ἐκλαμπρότητός του, εἰσῆλθε καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἀκολούθων εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐνθα κατὰ τάξιν δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν πάντες ἐκάθησαν. Μετὰ τὰς ἀνταλλαγείσας φιλοφρονήσεις ἀνεχώρησαν οἱ ἐπισκέπται κατὰ τὴν αὐτὴν τῆς ἐλεύσεως τῶν τάξιν, προπεμφθέντες παρὰ τῶν ἱερέων. Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην εἰσῆλθον εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπικὴν αἴθουσαν διάφοροι ἱερεῖς, καθήσαντες κατὰ τάξιν ἕκαστος τοῦ βαθμοῦ των.

Τὰ ἀνωτέρω κατεχωρήθησαν πρὸς γῶσιν τῶν μεταγεγεστέρων, ὅπως μὴ ἐν ταῖς τριαταῖς περιστάσεσι συμβαίνωσι συγχύσεις καὶ ἀταξίαι.

Ἐξήχθη ἐκ τῆς βίβλου τῶν διαταγῶν. Τελετὴ κατὰ τὰς ἀνταλλασομένας ἐπισκέψεις μεταξὺ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν ἀνωτάτων Ἀρχῶν.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΤΑ ΑΠΟ ΤΗΣ ΛΥΣΣΗΣ ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΑ.

Παρὰ τοὺς ὀλίγους ἐκείνους εὐτυχεῖς θνητούς, τοὺς ἀφ' ἑαυτῶν καὶ μόνον ἐπιτυχόντας ν' ἀπαθανατισθῶσιν, οὕτως εἰπεῖν, ζῶντες ἔτι, δεόν ν' ἀναγραφῆ, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις μάλιστα, ὁ διὰ τῆς φήμης αὐτοῦ σύμπαντα τὸν κόσμον πληρώσας ἐνδοξὸς Pasteur, ὁ κατ' ἐξοχὴν οὗτος εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὁμολογίαν, ἐκ βυρσοδέψου τὴν ἀρχὴν ἔλκων, διὰ μόνης τῆς εὐ-

φύας, τῆς ἐνδελεχοῦς ἐργασίας καὶ τῆς ἐπιτυχοῦς ἀμφοτέρων συναρμογῆς, οὐχὶ μόνον ἐπίσημον ἔλαβε θέσιν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς παρ' αὐτοῦ εὐεργετηθείσης ἀνθρωπότητος, ἀλλὰ καὶ μίαν πρὸς μίαν ἀνελθὼν τὰς βαθμίδας τοῦ τῶν κοινωνικῶν τιμῶν οἰκοδομήματος, ἔφθασε καὶ μέχρι τῆς βασιλικῆς ἀλουργίδος, προεδρεύσας παρ' αὐτῇ ἐν Κοπεγχάγη σώματος τῶν ἐπιφανεστέρων τῆς Εὐρώπης ἐπιστημονικῶν ἐξοχοτήτων.

Ὁ ἀνὴρ λοιπὸν οὗτος, ἐφ' ᾧ καὶ πάνυ δικαίως, τῇ ἀληθείᾳ, γαυριᾷ ἢ ἐκθρέψασα αὐτὸν εὐάνδρος Γαλλία, μετὰ τὰς ὥρας καὶ πάνυ κοινωφελεῖς ἀνακαλύψεις τῶν ἀφαιρώντων τὸν ἀνθρακᾶ, τὴν χολέραν τῶν ἄνθρωπων καὶ ἄλλα πολλά, ἔφθασε τέλος, βασιζόμενος ἐπὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ δημιουργηθείσης παστεριανῆς καλουμένης θεωρίας, εἰς τὴν ἀνακάλυψιν καὶ τῶν προφυλακτικῶν ἀπὸ τῆς ἐπαράτου καὶ ἀδυσωπότητος λύστῆς μέσων, ὧν, ἂν καὶ ἀρχά, θέλομεν ἐντούτοις πειραθῆ συντομον τοῖς φίλοις ἀναγνώσταις ἡμῶν νὰ δώσωμεν ἀνάλυσιν.

ὑπεστημεν ἄνωτέρω τὰς λέξεις παστεριανῆς θεωρία, διότι φρονούμεν, ὅτι δὲν ἀπατόμεθα μεγάλως, παραδεχόμενοι ὅτι πολλοὶ τῶν τοῦ «Κέκροπος» ἀναγνώστων πρώτην ταύτην φοράν ἀκούουσι περὶ τοῦ πράγματος καὶ συνεπῶς ὄχι ἀδίκως διερωτῶνται καὶ τί ἄρα γε αἱ λέξεις αὗται σημαίνουσι.

Μακρὸς, μακρότατος λόγος δὲν ἤθελεν ἀρκέσει, ὅπως ὁ ἀπείρωσ τῶν ἐπιστημονικῶν ἔχων πραγμάτων μυηθῆ τὰ μυστήρια ἐπιστημονικῶν γεγονότων, δι' ἅπερ ὄχι μόνον μελάνη, ἀλλὰ καὶ αἷμα πολύτιμον ἔρρευσε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ρέη. Πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἤθελε κατορθωθῆ τὸ πρᾶγμα ἐν ταῖς γραμμαῖς ἀπλῆς καὶ συντόμου διατριβῆς, ἐὰν μὴ ὡς ἀρχὴν ἐθέμεθα νὰ παρακολουθήσωμεν σπεύδοντες τὸν ἀνυπόμονον ἀναγνώστην, δίδοντες ἀφορμὴν εἰς τὸν φιλομαθέστερον νὰ καταφύγῃ εἰς ἀναζήτησιν συμπληρωματικῶν λεπτομεριῶν.

Καὶ λοιπὸν ἐκπαλαί ὡς αἰτία τῶν διαφορῶν τὴν ἀνθρωπότητα μαστιζόντων νοσημάτων

ἐθεωρήθη οὐσία τις, ἄλλοτε ἄλλως διερμηνευθεῖσα, ἥς πλέον γνώσεως καὶ ἐπιστήμης εἶχον οἱ ἐν τῇ ἀνελιξίᾳ τῶν κοινωνικῶν περιόδων καὶ συνθηκῶν ἀναφανέντες σοφοὶ καὶ μὴ τοιοῦτοι, κληροδοτήσαντες καὶ ἡμῖν ἐπιτὴν δημόσῃ ἰδέᾳ τοῦ ἀερικοῦ, ὑπὸ τὴν μορφήν τὴν λίαν προβληματικὴν τοῦ ὁποίου, κατὰ τὰ κοινῇ πιστευόμενα, ἡ νοσηρὰ ἐν τῷ ὀργανισμῷ εἰσέρχεται οὐσία. Ἀλλ' ἡ οὐσία αὕτη δὲν ἀνέμενον εἰμὴ τὴν χημειαν καὶ τὸ μικροσκοπίον, ὅπως ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν καὶ ἄλλων μὲν, ἰδίως ὅμως τοῦ Παστέρ, λάβῃ σάρκα καὶ ὄστα καὶ ἀναφανῆ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἐπιστημονικῇ περιόδῳ ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ μικροβίου. Μικροβίον ἄρα λέγοντες, ἐννοούμεν τὸν μικροσκοπικὸν ἐκεῖνον ὀργανισμόν, ὅστις διαφορώτατος τυγχάνων μορφολογικῶς, διαφόρως εἰσέρχεται ἐν τῷ ὀργανισμῷ, ὅπως τὰ διάφορα παραγάγη νοσήματα. Χωρὶς ὅμως ἄχρι τῆς ὥρας νὰ ᾖ δυνατόν νὰ εὐρεθῶσι καὶ πάντων τῶν νοσημάτων τὰ εἰδικὰ μικροβία, ὁ παρατηρητικὸς νοῦς τοῦ Pasteur ἐπίτυχε διὰ μακροχρονίων καὶ ἐπιμόνων πειραμάτων τῶν ἄχρι τοῦδε γνωστῶν μικροβίων νὰ ἐξασθενίσῃ τὸν ὀργανισμόν εἰς τρόπον, ὅστε ἐνοφθαλμίζων δι' αὐτοῦ, ὡς διὰ τῆς δαμαλίδος ὕλης κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς εὐφλογίας προφύλαξιν, ἀνωτέρας ζωολογικῆς κλίμακος ὄντα καὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, νὰ καταστήσῃ ταῦτα οἷον ἀπρόσβλητα, κάλλιον δειπεῖν ἐντελῶς ἀπρόσβλητα ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχυρί καὶ ἀκμῇ διατελούντων μικροβίων.

Ὁ ἀκριθὴς λοιπὸν τῶν διαφορῶν νοσηρῶν μικροβίων καθορισμός, ὡς καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐξασθενίσεως τούτων εἰς τρόπον, ὅστε νὰ χρησιμεύωσιν ὡς προφυλακτικὰ ἀπὸ τῶν διαφορῶν νοσημάτων, εἰσὶ γνωστὰ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἐπιστημονικῇ περιόδῳ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν θεωρία παστεριανῆ, ὡς τοῦ Pasteur ἐν τοῖς πρώτοις καὶ τελειοποιήσαντος καὶ πολλὰς τροποποιήσεις καὶ νεωτερισμούς εἰς τὸ πρᾶγμα εἰσαγαγόντος.

ΦΙΛΟΛΑΟΣ.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΑ

ὑπὸ

τοῦ Ἰατροῦ κ. ΣΑΡΑΝΤΗ Π. ΙΑΤΡΟΥ.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ. — ΥΓΙΕΙΝΗ

ΤΑ ΠΑΘΗ

(Συνέχεια)

Ἐπήρεια τῶν παθῶν ἐπὶ τοῦ κυκλοφορικοῦ συστήματος ἦτοι τῆς καρδίας, τῶν ἀρτηριῶν, τῶν φλεβῶν, τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων.

Ἡ συμπάθεια ἢ τὸν ἐγκέφαλον μετὰ τῆς καρδίας συνδέουσα εἶναι τοιαύτη, ὅστε ὅ,τι ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ ἐνός τῶν ὀργάνων τούτων, ἀντανακλᾷ, ὡς εἶπεῖν, καὶ ἐπὶ τὸ ἕτερον, ἐπιφέρων μεγάλην διατάραξιν τῶν κυριωτέρων λειτουργιῶν τῆς καθ' ἑαυτοῦ οἰκονομίας. Τὰ πάθη, ἐπηρέαζοντα τὸ κυκλοφορικὸν σύστημα, ἰδίως τὴν καρδίαν, προκαλοῦσι δύο τινὰ γενικῆς κατηγορίας φαινόμενα, ἐξ ὧν προήλθε καὶ ἡ διαίρεσις τῶν παθῶν ὑπὸ τινῶν εἰς πάθη διαχύσεως, passions expansives, καὶ εἰς πάθη καταθλίψεως, passions dépressives. Καὶ ὅταν μὲν ὑπὸ τινῶν παθῶν διατίθεται ἡ καρδία οὕτως, ὅστε νὰ πέμπῃ ζωηρῶς καὶ ταχύτατα τὸ αἷμα εἰς τὴν περιφέρειαν, χρωματίζον τὸ δέρμα λαμπρῶς, λέγομεν καὶ καλοῦμεν τὰ πάθη μετὰ τὸ πρῶτον ὄνομα passions expansives, τοῦτο παρατηρεῖται ἰδίως ἐπὶ χαρᾶς, εὐτυχίας, ζωηρῶν εὐαρέστων συγκινήσεων· ὅταν πάλιν ἄλλα τινὰ πάθη ἐνεργοῦντα ἐπὶ τῆς καρδίας διαθέτωσιν οὕτως αὐτήν, ὅστε τὸ αἷμα ἀπὸ τῆς περιφέρειας νὰ φέρεται πρὸς τὸ κέντρον, νὰ βραδύνῃ ὁ ροὺς τῆς κυκλοφορίας, νὰ ἐπέρχηται γενικὴ καταπτώσις τοῦ ὀργανισμοῦ, καὶ ὀχρότης νὰ καλύπτῃ τὸ δέρμα, τὰ τοιαῦτα πάθη καλοῦμεν μετὰ τὸ δεύτερον ὄνομα passions dépressives, τοῦτο παρατηρεῖται ἐπὶ τῶν θλιθερῶν παθῶν, ἰδίως τῆς ζηλοτυπίας, ἀτυχιῶν ἐρώτων κατὰ τῶν παρομοίων.

Εἰδικώτερα καὶ σφοδρότερον ἐνεργοῦντα τὰ πάθη ἐπὶ τοῦ ὀργάνου τούτου, ἐπιφέρουσι σπου-

δαίως ἀλλοιώσεις αὐτοῦ, τὰς μὲν ἀμέσως, τὰς πλείστας δὲ ἐμμέσως. Αἱ μεγάλαί θλίψεις καὶ ἡ μεγάλη χαρὰ κτυποῦν, ὡς κοινῶς λέγεται, τὴν καρδίαν. Ἐκεῖ, τῷ ὄντι, ἐπὶ τῆς καρδιακῆς χώρας φέρεται τὴν χεῖρα μηχανικῶς ὁ αἰσθανθεὶς χαρὰν τινα, λύπην... αἱ συγκινήσεις δὲ αὗται πολλακίς εἶναι τοιαῦται, ὅστε, ἀμέσως ἐνεργοῦσαι ἐπὶ τῆς καρδίας, ἐπιφέρουσι τὸν θάνατον. Αἰτία δὲ τούτου εἶναι βαθεῖα συγκοπή, ἐκμηδένισις καὶ στιγμιαία καταστροφή τῆς ἐννευρώσεως τοῦ ὀργάνου τούτου, διότι ἄλλην τινὰ ψηλαφητὴν ἀλλοίωσιν δὲν εὐρίσκει πολλακίς ὁ ἰατρὸς ἐν τῇ νεκροψίᾳ, εἰς ἣν ν' ἀνταποδώσῃ τὴν αἰτίαν τοῦ θανάτου! Ἐμμεσοὶ παθήσεις τοῦ ὀργάνου τούτου, ἐκ τῶν παθῶν προερχόμεναι, εἶναι πλείσται. Καὶ ἐν πρώτοις ἐπέρχονται παλμοί, μετὰ τοὺς παλμούς ὑπερτροφία τῆς καρδίας καὶ ἀνευρυσμῶν τῶν μεγάλων κορμῶν τῶν ἀγγείων (ἀνευρυσματὰ) καὶ διάφοροι ἄλλαι παθήσεις αὐτῶν, τὰς ὁποίας παραλείπομεν, διότι ὑπερβαίνομεν τὸν σκοπὸν τῆς ἡμετέρας πραγματείας, ἀναλαθόντες νὰ φωτίσωμεν ἐν μέρει τὸ κοινόν, καὶ οὐχὶ νὰ διδάξωμεν τοὺς σοφοὺς ἡμῶν συναδέλφους. Τὰ ὑγιεινὰ παραγγέλματα, ἅτινα ἐξέθημεν προηγουμένως, ἐφαρμόζονται σχεδὸν καὶ ἐνταῦθα· ἀπαιτεῖται ὅμως ἕξις τις καὶ θέλησις τοῦ ἀτόμου πολλακίς, ὅπως προληφθῶσι τὰ δυσάρεστα, καὶ ὡς τὰ πολλὰ θανατηφόρα ἀποτελέσματα, ἅτινα προέρχονται ὑπὸ τῶν παθῶν ἐνεργούντων ἐπὶ τῆς καρδίας. Ρισχελιέ ὁ νεώτερος, ὁ ἥρωσ τοῦ Mahon καὶ τῆς Φιλισθούργης, ὁ τετράκις νυμφευθεὶς (τὴν τετάρτην φοράν ἤγε τὸ 84ον τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ἀπέθανε δὲ ἑκατοντούτης), μετὰ ὅλην τὴν συνήθειαν καὶ ἀταραξίαν, ἣν εἶχεν ἀποκτήσει ὡς ἐκ τῶν μαχῶν καὶ πολλῶν ἄλλων περιπετειῶν (τρίς ἐβλήθη εἰς Βαστίλλην), εἶχεν ἀνάγκη, θελήσεώς τινος ἀτομικῆς πρὸς ἀπαλλαγὴν καὶ ἀποφυγὴν νόσου τινὸς καὶ μάλιστα τῆς καρδίας, ἣν ἠδύνατο νὰ τῷ προξενήσῃ εἰδησίς τις δυσάρεστος, θίγουσα ἰδίως τὸν ἐγωισμόν του.

Ὅτῳ ποτὲ, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας Λουδοβίκου τοῦ 18ου, ἐνῷ ἦν βεβαίωτατος ὅτι προσελαμβάνετο εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὡς ὑπουργ-

Οὕτω, κατὰ τὸ ἔτος τὸ κληθὲν ἅγιον, ἄφειλον ἐκόντες ἄκοντες νὰ μεταβῶσιν εἰς Ρώμην, καὶ रि-πτόμενοι πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Ποντίφικου, νὰ ἐλαφρώσωσι τὴν συνείδησίν των ἀπὸ τὰς ἀμικρίας, καὶ τὰ βελάντιά των ἀπὸ τὸ χρυσίον των.

Ἴδου ἐν ὀλίγοις τί ἐστὶν Ἰωβιλαῖος καὶ τίς ἡ κατὰγωγὴ του, τίνες οἱ σκοποὶ καὶ τίνα τὰ πρόσωπα τὰ συστήσαντα αὐτόν.

Σήμερον ὁ Ἰωβιλαῖος εἶναι πρᾶγμα συχνότατον, τόσῳ συχρόν, ὥστε δὲν εἶναι πλέον ἡ πηγὴ, ὡς ἦν ἄλλοτε, τῆς χρηματολογίας, αἱ δὲ γέφυραι τῆς Ρώμης δὲν καταθραύονται πλέον ὑπὸ τῆς συρροῆς τῶν προσκυνητῶν.

Εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦτο τῆς ἐλλείψεως πίστεως ἢ τῆς συνεχοῦς ἐπαναλήψεως αὐτοῦ;

Καθ' ἡμᾶς εἶναι τὸ πρόωτον, καὶ ἐλπίζομεν ἡ ἀνθρωπότης νὰ φθάσῃ εἰς τοιαύτην πρόοδον, ὥστε νὰ γίνηται ὁ Ἰωβιλαῖος κατ' ἔτος, καθ' ἑβδομάδα ἔτι, καὶ ὅμως τὸ ἱερὸν ταμεῖον τοῦ ἱεροῦ μαγαζείου τοῦ Ἀγίου Ποντίφικου νὰ μὴ εἰσπράττῃ πεντάρην.

Ἐν Ἀλεξάνδρεια.

ΑΒΕΛ.

ΠΟΙΗΣΙΣ

Γ Ο Ρ Γ Ω.

Ὅταν τὸ γυῖο στὸν πόλεμο,
Γοργῶ ἢ Σπαρτιάτις
Τὸν ἔστειλε, χαμόγελο,
ἦτο σὰ μάγουλά της.

Διόλου δὲν τὸν ἔκλαιγε,
Διόλου δὲν ἔλυπειτο,
Μὰ μὲ κερδὰ τοῦ ἔλεγε,
πῶς Σπαρτιάτης ἦτο.

Κι' ὅταν τὴν παραγγείλανε,
ὅτι βαθεῖα κοιμήθη,
« Ἐστὸν κόσμῳ γλαυτὸ ἦτανε »
ἀλύπειτ' ἀπεκρίθη.

Γ. ΒΟΓΙΑΖΗΣ.
Θεσσαλός.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

Τίμα καὶ ἀνθέων. — Πιράλογα, ὡς πᾶς τις ἐνθυ-μεῖται, ἐδίδοντο πρὸς ἀπόκτησιν λειριῶν (λαλέων), καθ' ἣν ἐποχὴν ἐπεκράτει ἐν Εὐρώπῃ ἐξ ἄλλοις τι λειριουμανίας. Τὴν θέσιν τῶν λειριῶν κατέλαβον σήμερον τὰ ὀρχησειδιᾶ, ἀλλ' αἱ πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῶν διδόμεναι τίμα καὶ οὐδέποτε ἔφθασαν τὰς τῶν λειριῶν. Ἀγγλος, εἰδήμων περὶ τὰ τοιαῦτα, βεβαίως ὅτι ἀπὸς ἔδωκε τις 672 λίρας πρὸς ἀπόκτησιν τῆς φαλακινὸψέως· αὐτὸς ὅμως ἔδωκε μόνον 32 λίρας διὰ τρία φυτὰ ὀμοῦ τῆς ἀνω ποικιλίας. Τὸ μέγιστον ποσόν, ὅπερ γινώσκει ὅτι ἐδόθη πρὸς ἀπόκτησιν σατυρίου, ἦν λιρ. 250 ὅσον δηλαδὴ ἀπαιτεῖται ἐτησίως πρὸς μισθοδοσίαν τῶν περιποιουμένων τὰ ἄνθη ταῦτα. Λαμπρὰ συλλογὴ ποιικιλῶν σατουριῶν εὑρήται ἐν τῷ ἐν Λονδίῳ μεγάλῳ πρεπεί κήπῳ Νιου Γκάρδεν, ἔνθα ὁ ἐραστὴς τῶν ἀνθῶν ἀδύναται ἀδαπάνων ν' ἀπολαμβάνῃ τῆς θέας αὐτῶν.

Ἡ ἔνδεια ἐν Λονδίῳ. — Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Λονδίῳ ἐνδείων (μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν φρενοβλαβῶν τῶν ἐν ἀσύλοις καὶ περιπλανωμένων) ἀνῆλθε τὴν τρίτην ἑβδομάδα τοῦ Ἀπριλίου 1886 εἰς ἐσωτερικοὺς 54,933, ἐξωτερικοὺς 40,238, τὸ ὅλον εἰς 95,191, ἐν ᾧ κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν τοῦ 1885 ἦσαν ἐσωτερικοὶ 54,495 καὶ ἐξωτερικοὶ 35,456, ἐν ὅλοις 89,951, ἐπὶ πληθυσμοῦ ὑπολογισθέντος τῷ 1881 εἰς 8,815,000.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Στοιχειώδη τιμὰ περὶ Ἰσότητος, ὑπὸ τοῦ δικηγόρου Ε. Γλυμενοπούλου (συνέχεια). — Συμβολὴ εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλληνισμοῦ, ὑπὸ Γ. Γ. Μαζαράκη (συνέχεια). — Αἱ τῶν βασιλέων Ραμσῆ τοῦ β'. (Σεσώστριδος) καὶ Ραμσῆ τοῦ γ'. (Ραμφινίτου) Μομίαι (συνέχεια καὶ τέλος). — Τελετὴ Ἐκλογῆς καὶ Ἐγκαθιδρύσεως Ἀρχιερέως ἐπὶ ἐνετοκρατίας ἐν Ἐπτανήσῳ. — Τὰ ἀπὸ τῆς Λύσσης προφυλακτικὰ πειράματα, ὑπὸ Φιλολάου. — Ἐγκυκλοπαιδικά, ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ κ. Σκράντη Π. ἱατροῦ (συνέχεια). — Ὁ Ἰωβιλαῖος ὑπὸ Ἄβελ. — Ποίησις. Γοργῶ, ὑπὸ Γ. Βογιαζῆ. — Σύμμικτα.